

Yhtymähallitus	§ 74	28.08.2019
Yhtymähallitus	§ 114	27.11.2019

Talouden tasapainotustyöryhmän nimeäminen ja talouden tasapainottaminen vuonna 2019

113/02.02.00/2018

YhtHall § 74 28.8.2019

Valmistelijat: kuntayhtymän johtaja Leena Pimperi-Koivisto (puh. 050 3950 331) ja hallinto- ja henkilöstöjohtaja Juha Torvinen (puh. 050 388 1830), kehitys- ja resurssijohtaja Anu Vuorinen (puh. 044 365 5473)

Kuntien taloutta haastavat mm. heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtionosuusleikkaukset, kuntien tehtävien ja veloitteiden lisääminen, muuttoliike sekä väestörakenteen muutos. Oulunkaaren kuntayhtymän loppuvuoden tilannetta kiristävät palkkaharmonisoinnin vaikutus sekä mm. perhepalveluiden asiakkaiden kasvaneet palvelutarpeet ja niiden vaikutus ostopalvelukustannuksiin.

Sote-palvelut muodostavat noin 50-60 % Oulunkaaren omistajakuntien budjetista, joten sote-menojen maltillinen kehitys on olennaista kuntien kokonaistalouden hallinnan kannalta.

Henkilöstökulut ovat kuntayhtymän suurin kustannuskokonaisuus muodostaen n. 52 % sote-palveluiden oman toiminnan kustannuksista (Oulunkaari yhteensä n. 47,3 M€ ja soten oma toiminta n. 43 M€). Heinäkuun toteuman mukaan koko Oulunkaarta tarkastellessa henkilöstökulut ylittävät tasaisen toteuman n. 98 000 €. Soten omassa toiminnassa henkilöstökuluissa on ylitystä n. 62 000 €. Palkkaharmonisoinnin realisoituminen syyskuusta alkaen lisää ylitysuuhkaa henkilöstökuluissa. Harmonisoinnin arvioitu vaikutus loppuvuodelle on noin 270 000 €.

Olennainen haaste budjetin pitävyydessä liittyy oman toiminnan asiakaspalvelujen ostoihin, joissa ylitystä tasaiseen toteumaan verrattuna on noin 993 000 €. Asiakaspalvelujen ostoihin omassa toiminnassa on talousarviossa varattu yhteensä noin 8,5 M€ eli n. 10 % oman toiminnan kustannuksista. Ylitykset johtuvat erityisesti perhepalveluiden asiakkaiden kasvaneista palvelutarpeista sekä niihin liittyvistä palvelujen ostoista. Pääsääntöisesti palvelut ovat asiakkaille lakisääteisiä oikeuksia ja perustuvat viranomaisen tekemään palvelutarpeen arviointiin, eikä myöntämättä jättämisen perusteena näin ollen voi käyttää budjettirajoitteita. Asiakaspalvelujen ostojen ylityksiin liittyen yhteispäivystyksen laskutus on lisäksi kasvanut merkittävästi kesken vuoden toteutuneen hinnoittelumuutoksen johdosta.

Erikoissairaanhoidon talousarvio vuodelle 2019 on Oulunkaarella yhteensä noin 37,8 M€ muodostaen hieman vajaan kolmanneksen (31,5 %) sote-palveluiden kokonaiskuluista. Heinäkuun tilanteessa erikoissairaanhoidon toteuma on alle budjetoidun kaikissa kunnissa Simoa lukuun ottamatta. Kokonaisuutena erikoissairaanhoidon laskutus on noin 1 051 000 € alle tasaisen toteuman ja noin 428 000 € alle viime vuoden vastaavan ajankohdan. Ennusteen mukaan on kuitenkin odotettavissa, että erityisesti lihin ja Vaalaan on asiakastarpeista johtuen tulossa kustannusten kasvua loppuvuodelle. Yleisesti ottaen näyttää kuitenkin siltä, että toimivilla perustason palveluilla ja esimerkiksi lääkäri- ja hoitajapalveluiden saatavuudella on voitu vaikuttaa myönteisesti erikoissairaanhoidon käyttöön ja kustannuskehitykseen Oulunkaarella.

Tuottojen osalta on tarpeen huomioida, että maakunta- ja sote-valmisteluun liittyvien yhteistyösopimusten päätyminen aiheuttaa n. 145 000 € vajeen kuluvan vuoden tuottokertymään.

Kokonaisuutena soten palvelutuotannon toteuma on heinäkuun tilanteessa noin 314 000 € alle budjetoidun. Koko Oulunkaaren osalta alitusta on noin 79 000 €. Kunnittain soten palvelutuotannon (oma toiminta ja esh) tilanne vaihtelee siten, että lissä alitusta on noin -249 000 €, Pudasjärvellä ylitystä on noin +317 000 €, Simossa ylitystä on noin +386 000 €, Utajärvellä alitusta on noin -380 000 € ja Vaalassa alitusta on noin -389 000 €.

Kuitenkin kun huomioidaan taluspaineet mm. palkkojen harmonisointiin, asiakaspalvelujen ostoihin, yhteispäivystyksen kustannuksiin, erikoissairaanhoidon odotettuun kustannuskehitykseen sekä tulevien vuosien tiukkaan kuntatalouteen liittyen, on perusteltua vahvistaa toimia hallitun talouskehityksen varmistamiseksi ja perustaa tätä työtä tukemaan talouden tasapainotustyöryhmä.

Esityksenä on, että talouden tasapainotustyöryhmän muodostavat yhtymävaltuuston puheenjohtaja, yhtymähallituksen puheenjohtaja ja palvelutuotantolautakunnan puheenjohtaja sekä kuntayhtymän johtavista viranhaltijoista kuntayhtymän johtaja, hallinto- ja henkilöstöjohtaja, kehitys- ja resurssijohtaja, ylilääkäri sekä palvelujohtajat. Lisäksi jokainen jäsenkunta nimeää työryhmään yhden viranhaltijan.

Työryhmän ensisijaisena tavoitteena on kuntien ja kuntayhtymän yhteisen talouteen liittyvän tilanne- ja tulevaisuuskuvan tarkentaminen sekä vuoden 2019 talouden tasapainotustyöskentely. Työryhmä huomioi työssään yhtymähallituksen (YhtHall § 90 20.8.2015) toistaiseksi voimassa olevan määräyksen erityisesti henkilöstökulujen hallintaan liittyen. Työryhmän tehtävänä on myös ottaa kantaa ja arvioida vuoden 2020 talousarvion ja järjestämissopimusten tasapainotusperiaatteita ja -toimia kuntaneuvottelujen perusteella. Työryhmä määrittelee loppuraportissaan tasapainoiseen talouteen liittyviä strategisia tavoitteita vuosille 2020 – 2022.

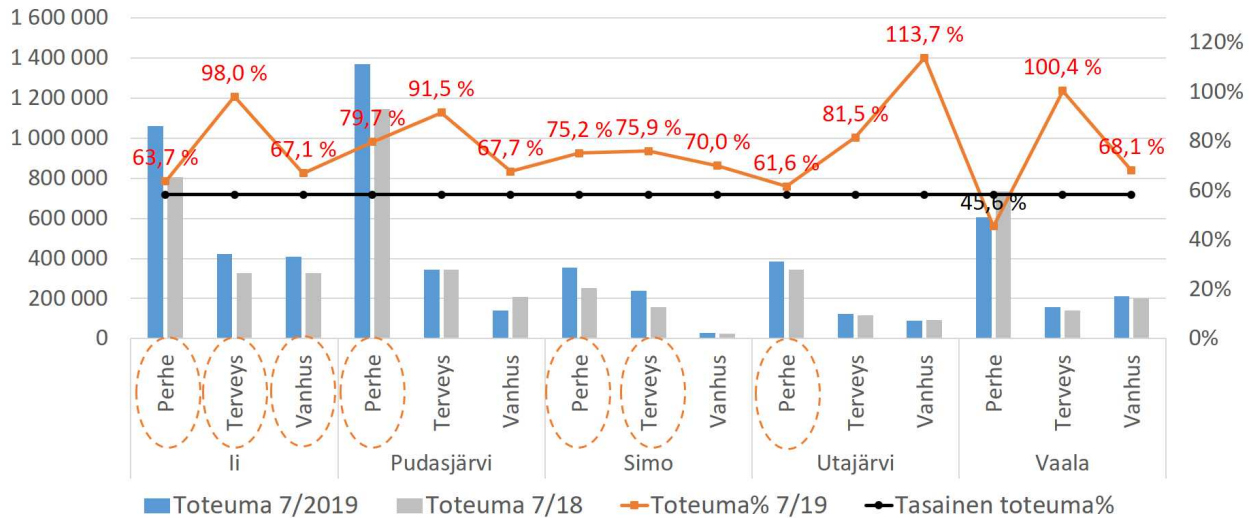
Työryhmälle ehdotettava aikataulu:

- 28.8.2019 yhtymähallitus päättää työryhmän kokoonpanosta, työn tavoitteista ja aikataulusta.
- 20.9.2019 mennessä vuotta 2019 koskevat tasapainotusperiaatteet, -tavoitteet ja -toimenpiteet sekä tasapainotuksen linjaukset vuodelle 2020. Käsittely 25.9.2019 yhtymähallituksessa.
- Vuoden 2020 talousarvion ja järjestämissopimusten tasapainotustoimien linjaaminen/arviointi kuntaneuvottelujen ja toimielinkäsittelyn edetessä.
- Vuosille 2020 – 2022 strategiset talouden linjaukset 22.11.2019 mennessä. Käsittely 27.11.2019 yhtymähallituksessa.
- Työryhmän loppuraportti ja jatkotyöskentelystä sopiminen 22.11.2019 mennessä. Käsittely 27.11.2019 yhtymähallituksessa

Työryhmän on tarpeen huomioida työskentelyssään ja linjauksissaan myös mm. kuntien ja Oulunkaaren strategiatyö, sairaanhoitopiirin koordinoima integraatioselvitys, kuntien hyvinvointikertomukset, uusi hallitusohjelma, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen tavoitteet sekä lainsäädännön muutokset.

Asiakaspalvelujen ostot yhteensä, oma toiminta	
Toteuma% 7/2019	70,0 %
Ero tasaiseen toteumaan	993 000
Ero viime vuoden vast. ajankoht.	723 000

Oman toiminnan asiakaspalvelujen ostojen TA 2019 yht. n. 8,5 M€

	TA 2019	Kumulat. toteuma 2019	Toteuma % (58,3)	Ero tasaiseen toteumaan €	TP 2018	Kumulat. toteuma 2018	Muutos 18/19 €
Oulunkaari yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	128 856 464	75 287 516	58,4 %	121 245	129 004 348	73 620 039	1 667 477
TOIMINTAKULUT	-128 856 464	-75 208 204	58,4 %	41 933	-129 088 964	-73 866 126	1 342 077
HENKILÖSTÖKULUT	-47 338 393	-27 712 560	58,5 %	98 498	-46 452 759	-27 307 068	405 492
PALVELUJEN OSTOT	-65 372 034	-37 999 771	58,1 %	-133 915	-66 353 777	-37 354 231	645 540
Asiakaspalvelujen ostot	-46 002 397	-26 469 297	57,5 %	-365 434	-46 648 109	-26 368 730	100 568
Muiden palvelujen ostot	-15 632 155	-9 401 752	60,1 %	282 995	-15 929 453	-8 880 137	521 615
Jäsenkuntien myymät siivouspalvelut	-781 242	-454 465	58,2 %	-1 260	-757 526	-382 399	72 066
Jäsenkuntien myymät ateriapalvelut	-2 956 240	-1 674 257	56,6 %	-50 216	-3 018 689	-1 722 966	-48 709
AINEET, TARVIKKEET	-3 534 021	-2 082 240	58,9 %	20 728	-3 568 618	-2 050 186	32 054
AVUSTUKSET	-5 014 065	-2 865 474	57,1 %	-59 397	-4 826 476	-2 748 696	116 778
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 597 951	-4 548 158	59,9 %	116 020	-7 887 333	-4 405 945	142 213
Vuokrat	-2 015 735	-1 212 459	60,1 %	36 613	-1 985 127	-1 025 458	187 001
Jäsenkuntien perimät vuokrat	-5 546 916	-3 273 019	59,0 %	37 318	-5 617 833	-3 280 300	-7 281
Muut toimintakulut	-35 300	-62 681	177,6 %	42 090	-284 373	-100 187	-37 506
TOIMINTAKATE	0	79 312		-79 312	-84 616	-246 087	-325 399

	TA 2019	Kumulat. toteuma 2019	Toteuma% (58,3)	Ero tasaiseen tot. €	TP 2018	Kumulat. toteuma 2018	Muutos 18/19 €
Oma toiminta yhteensä							
Toimintatuotot	16 300 088	9 773 971	60,0 %	265 586	17 501 194	9 759 814	14 157
Toimintakulut	-82 973 834	-49 403 241	59,5 %	1 001 838	-83 604 544	-47 922 010	1 481 231
Toimintakate	-66 673 746	-39 629 270	59,4 %	736 252	-66 103 350	-38 162 196	1 467 074
Erikoissairaanhoito yhteensä							
Toimintatuotot	347 600	237 762	68,4 %	34 995	456 351	252 906	-15 145
Toimintakulut	-38 185 600	-21 259 370	55,7 %	-1 015 564	-38 030 336	-21 702 908	-443 539
Toimintakate	-37 838 000	-21 021 608	55,6 %	-1 050 559	-37 573 985	-21 450 002	-428 394
Sote yhteensä							
Toimintatuotot	16 647 688	10 011 733	60,1 %	300 581	17 957 545	10 012 720	-988
Toimintakulut	-121 159 434	-70 662 611	58,3 %	-13 726	-121 634 880	-69 624 918	1 037 693
Toimintakate	-104 511 746	-60 650 878	58,0 %	-314 307	-103 677 335	-59 612 198	1 038 680

Johtotiimi on kokouksessaan 21.8.2019 osaltaan hyväksynyt esityksen talouden tasapainotustoimien käynnistämiseksi vuodelle 2019 ja talouden tasapainotustyöryhmän nimeämiseksi.

Esitys (kyj):

Yhtymähallitus nimeää Oulunkaaren talouden tasapainottamistyöryhmän, johon kuuluvat yhtymävaltuuston puheenjohtaja, yhtymähallituksen puheenjohtaja ja palvelutuotantolautakunnan puheenjohtaja sekä kuntayhtymän johtavista viranhaltijoista kuntayhtymän johtaja, hallinto- ja henkilöstöjohtaja, kehitys- ja resurssihohtaja, ylilääkäri sekä palvelujohtajat. Lisäksi työryhmään nimetään jokaisesta jäsenkunnasta yksi viranhaltija.

Työryhmä raportoi yhtymähallitukselle 25.9.2019 mennessä vuotta 2019 koskevista tasapainotusperiaatteista, -tavoitteista ja -toimenpiteistä sekä tasapainotuksen linjauksista vuodelle 2020. Työryhmän esityksiä talouden strategisista linjauksista vuosille 2020 – 2022 käsitellään yhtymähallituksessa 27.11.2019. Työryhmä luovuttaa yhtymähallitukselle loppuraportin 27.11.2019, jolloin myös päätetään mahdollisesta jatkotyöskentelystä.

Päätös: Hyväksyttiin.

YhtHall § 114 _____ 27.11.2019

Talouden tasapainottamistyöryhmä on kokoontunut kolme kertaa 17.9.2019, 16.10.2019 ja 14.11.2019. Työryhmän työstä annetaan yhtymähallitukselle tilannekatsaus.

Esitys (kyj):

Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.
